

Miljø- og
Fødevarerministeriet
Departementet

Den 3. april 2019
MFVM 806

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens to forslag til gennemførelsesretsakter om godkendelser af anvendelserne af henholdsvis chromtrioxid og natriumdichromat til overfladebehandlinger af mekaniske dele i helikoptere i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitesag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat to forslag til gennemførelsesretsakter om godkendelse af anvendelserne af stofferne chromtrioxid og natriumdichromat til overfladebehandlinger af mekaniske dele i helikoptere i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (komitesag). Forslagene giver den tyske virksomhed ZF Luftfahrttechnik GmbH tilladelse til efter optag på godkendelseslisten, bilag XIV i REACH, fortsat at anvende stofferne i en periode på 7 år fra "solnedgangsdatoen" den 21. september 2017. Forslagene forventes sat til afstemning i REACH-komiteen den 12. april 2019. Forslagene vurderes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser. Sagen forventes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet - ej heller statsfinansielle konsekvenser. Forslagene forventes ikke at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark. Regeringen ønsker generelt at begrænse anvendelse af særligt problematiske stoffer i de tilfælde, hvor der ikke kan demonstreres sikker brug, eller hvor der findes egnede alternativer. I den konkrete sag drejer det sig om specifikke anvendelser af stofferne, hvor der ikke findes alternativer. Kommissionen konkluderer, at ansøgeren har demonstreret, at de foreslåede risikohåndteringsforanstaltninger er tilstrækkelige til at sikre arbejdstagere og den generelle befolkning via miljøet. Det vurderes dog, at risikoen for arbejdstagere er for høj. Regeringen agter på den baggrund ikke at støtte forslagene i sin nuværende form, idet regeringen lægger afgørende vægt på, at der stilles skærpede krav om brug af personlige værnemidler ved enhver risiko for udsættelse, og lægger vægt på, at der skal udføres en vurdering af udsættelsen af den generelle befolkning via spildevand, før godkendelsen gives.

Baggrund

Kommissionen har fremlagt to forslag til gennemførelsesretsakter om godkendelse af anvendelsen af henholdsvis chromtrioxid og natriumdichromat til overfladebehandlinger af mekaniske dele i helikoptere i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH).

Forslagene har hjemmel i REACH-forordningens artikel 64, stk. 8. Afstemning skal herefter ske i henhold til artikel 133, stk. 3, i REACH-forordningen, som henviser til forskriftproceduren i artikel 5 i Rådets afgørelse 1999/468/EF. Forskriftproceduren er nu erstattet af undersøgelsesproceduren i hen-

hold til artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 182/11, jf. dennes artikel 13, stk. 1, litra c).

Ved kvalificeret flertal i komitéen vedtager Kommissionen forslagene. Hvor der hverken er kvalificeret flertal for eller imod i komitéen, kan Kommissionen ikke vedtage forslagene, idet basisretsakten anses for at bestemme, at forslagene ikke kan vedtages, når der hverken er kvalificeret flertal for eller imod. Kommissionen kan dog vælge enten at forelægge forslagene for en appelkomité inden for 1 måned eller at forelægge reviderede forslag for komitéen inden for 2 måneder. Det samme gælder, hvor der er kvalificeret flertal imod i komitéen, og hvor Kommissionen vurderer, at foranstaltningerne er nødvendige. I appelkomitéen kan Kommissionen vedtage forslagene i tilfælde af kvalificeret flertal for, samt hvor der hverken er kvalificeret flertal for eller imod forslagene.

Forslagene forventes sat til afstemning i REACH-komiteen den 12. april 2019.

Formål og indhold

REACH-forordningens afsnit VII indeholder en godkendelsesordning for særligt problematiske stoffer. Godkendelsesordningens formål er at sikre, at det indre marked fungerer efter hensigten, samtidig med at det sikres, at risici i forbindelse med særligt problematiske stoffer er tilstrækkeligt kontrolleret, og at disse stoffer efterhånden erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige, jf. REACH artikel 55.

Processen med udfasning af særligt problematiske stoffer starter allerede ved optagelsen af stofferne på kandidatlisten. Her starter en del virksomheder arbejdet med at skifte til bedre alternativer. Udfasningsprocessen fortsættes ved optagelse på REACH-forordningens bilag XIV (fortegnelse over stoffer, der kræver godkendelse), hvorefter flere virksomheder forventes at udfase stofferne. I sidste ende skal de virksomheder, der stadig har et behov for markedsføring eller anvendelse af stofferne, ansøge om og få godkendelse hertil, idet de skal dokumentere tilstrækkelig kontrol af risici, eller at de socioøkonomiske fordele opvejer risici.

Forordningens bilag XIV opregner de stoffer, for hvilke der kræves en godkendelse, før de kan markedsføres eller anvendes efter den såkaldte "solnedgangsdato" (dvs. den dato, hvor anvendelse skal ophøre, med mindre der er indsendt en ansøgning om godkendelse). I ansøgningen om godkendelse af fortsat markedsføring eller anvendelse skal virksomheden godtgøre, at stofferne kan anvendes sikkert, og komme med en vurdering af, om der findes egnede alternativer (substitutionsmuligheder).

Forslagene til gennemførelsesretsakten vedrører to forvaltningsafgørelser, hvorefter Kommissionen træffer afgørelse vedrørende ansøgning fra virksomheden ZF Luftfahrttechnik GmbH fra Tyskland om fortsat anvendelse af op til 63 kg chromtrioxid om året:

1. Til anvendelse til overfladehærdning (funktionel forkromning) i produktion og vedligehold af mekaniske dele i helikoptere.
2. Til anvendelse til rustbeskyttende overfladebehandling, som ikke er funktionel forkromning, i produktion og vedligehold af mekaniske dele i helikoptere.

og 10 kg natriumdichromat om året:

3. Til anvendelse til overfladebehandlinger af metaller, kompositmaterialer og forsegling af anode-film i produktionen og vedligehold af mekaniske dele i helikoptere.

ZF Luftfahrttechnik GmbH fremsendte den 21. marts 2016 ansøgninger om godkendelse af henholdsvis chromtrioxid og natriumdichromat til ovennævnte anvendelser. Ansøgningerne har i henhold til procedurerne i REACH-forordningen været behandlet af det Europæiske Kemikalieagentur, ECHA, i udvalgene for risikovurdering, RAC, og socioøkonomisk vurdering, SEAC, som den 28. august 2017 har afgivet følgende udtalelser:

- **RAC** konkluderede, at der ikke kan fastsættes en nedre grænse for, hvornår stofferne er kræftfremkaldende. Udvalget konkluderede endvidere, at de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som er beskrevet i ansøgningen, er passende og effektive i forhold til at begrænse risikoen for arbejdstagere og den generelle befolkning via miljøet under forudsætning af overholdelse af disse samt gennemførelse af målinger af arbejdstageres udsættelse for stofferne. RAC tilføjer, at det dog er tydeligt, at risikohåndteringsforanstaltningerne og anvendelsesforholdene kan forbedres. Desuden er vurderingen af udsættelsen af den generelle befolkning via miljøet usikker, fordi virksomheden ikke har udført nogen beregninger på basis af deres måledata, men blot har anført at udledningen er ubetydelig. RAC er ikke enig i den tilgang. Derfor anbefaler RAC, at der gennemføres yderligere forbedringer af anvendelsesforholdene for arbejdstagerne, og at ansøgeren gennemfører overvågning af arbejdstagernes udsættelse for stofferne, samt at ansøgeren skal vurdere udledningen til miljøet via spildevand.
- **SEAC** konkluderede, at der ikke på nuværende tidspunkt findes alternative stoffer eller teknologier, som er teknisk og økonomisk gennemførlige for ansøgeren. SEAC har desuden konkluderet, at ansøgeren har påvist, at de socioøkonomiske fordele opvejer de risici for menneskers sundhed eller miljøet, der følger af anvendelsen af stofferne. SEAC påpegede dog, at der er forskel på ansøgningens brede anvendelsesområde og det anvendelsesområde, der er analyseret i ansøgerens socioøkonomiske vurdering. Denne forskel gør sig også gældende i analysen af alternativer. SEAC anbefaler derfor, at godkendelsen kun dækker produktion og vedligehold af mekaniske dele i helikoptere. SEAC anbefaler ligeledes, at hvis virksomheden evt. ønsker godkendelsen forlænget, skal virksomheden indsende en detaljeret rapport, der beskriver krav til overfladebehandling af mekaniske dele i helikoptere.

På grundlag af analysen af alternativer mv., som ansøgeren har udarbejdet, anbefaler Kommissionen, at der gives en godkendelse med en frist for fornyet vurdering på 7 år fra solnedgangsdatoen frem til den 21. september 2024 for de beskrevne anvendelser under forudsætning af anvendelse af de risikohåndteringsforanstaltninger og anvendelsesforhold, som ansøgeren har beskrevet. Derudover er det en forudsætning for godkendelsen, at ansøgeren

- installerer et låg på chrombad-tank nr. 51,
- gennemgår risikohåndteringsforanstaltningerne af virksomhedens chrombade med henblik på at reducere medarbejdstagernes udsættelse,
- gennemfører overvågning af arbejdstagernes udsættelse for chromtrioxid generelt og i forbindelse med specificerede arbejds gange,
- gennemfører biomonitoring ved måling af chromtrioxid i medarbejdstagernes urin,
- sikrer effektiviteten af lokal udsugning ved at indføre passende programmer for vedligehold,
- bruger måledataene til at vurdere om risikohåndteringsforanstaltningerne og anvendelsesforholdene er passende og effektive, og om nødvendigt som følge heraf reducerer udsættelsen af arbejdstagerne yderligere, og
- 18 måneder før fristen for fornyet vurdering vurderer udsættelsen af den generelle befolkning for chrom-forbindelserne via spildevand.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslagene til gennemførelsesretsakter.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Kommissionens to forslag til godkendelser er ikke relevante i forhold til dansk lovgivning, da de kun vedrører anvendelse uden for Danmark.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslagene har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslagene har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget. Forslagene skønnes ikke at medføre væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Forslagene vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

En vedtagelse af forslagene skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da stoffet ikke genfindes i færdige produkter.

Høring

Forslagene har været i skriftlig høring i EU Miljøspecialudvalget.

Det Økologiske Råd finder ikke, at man kan støtte forslaget i sin nuværende form, idet risici for arbejdstagere skal reduceres væsentligt, for eksempel ved at stille skærpede krav til brug af effektive værnemidler.

Fagbevægelsens Hovedorganisation anbefaler, at man fra dansk side ikke støtter forslaget, og at fristen for fornyet vurdering på 7 år under alle omstændigheder er for lang.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være et kvalificeret flertal af medlemsstater, som vil støtte forslagene.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at de særligt problematiske stoffer, som er prioriteret og optaget på REACH, Bilag XIV, som udgangspunkt skal erstattes af egnede alternative stoffer eller teknologier, hvis disse er økonomisk og teknisk levedygtige. Indtil dette kan opnås, skal risici ved fortsat anvendelse være tilstrækkeligt kontrolleret, eller de socioøkonomiske fordele ved fortsat brug skal opveje eventuelle risici for mennesker og miljø.

Forslagene til gennemførelsesretsakter tager udgangspunkt i, at ansøgeren skal overholde de generelle krav i REACH om kontrol af risici for mennesker og miljø samt gældende arbejdsmiljø- og miljøkrav. Regeringen forventer, at de pålagte krav i forslagene vil føre til en reduktion af arbejdstagernes risiko i EU. Imidlertid er risikoen for arbejdstagerne stadig uacceptabelt høj. Samtidigt vurderes det, at de krav, der stilles i godkendelserne ikke er på niveau med de krav, der stilles i Danmark.

Regeringen vil derfor lægge afgørende vægt på, at der fastsættes krav til godkendelserne, som mindst svarer til de danske arbejdsmiljøkrav. Dette vil også sikre danske virksomheders konkurrenceevne i forhold til øvrige europæiske virksomheder omfattet af nærværende godkendelse.

Regeringen agter på den baggrund ikke at støtte forslagene til gennemførelsesretsakt i deres nuværende form, idet regeringen lægger afgørende vægt på, at der stilles skærpede krav til brug af effektive værnemidler ved enhver risiko for udsættelse. Regeringen lægger desuden vægt på, at vurderingen af udsættelsen af den generelle befolkning via spildevand sker, før godkendelserne gives, og ikke først i forbindelse med en eventuel forlængelse af godkendelserne, omend virksomheden anfører at udledningen er ubetydelig, og de lokale myndigheder også har et ansvar i forhold til at begrænse udledningen til spildevand i forbindelse med at virksomheden skal have en godkendelse.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.